

Sygn. akt VIII **Pa 28/21**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Sędzia SO Jolanta Łanowy-Klimek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 sierpnia 2021r. w G.

sprawy z powództwa Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B.

przeciwko P. Ł.

o uchylenie obowiązku wypłaty renty wyrównawczej

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 12 stycznia 2021 r. **sygn. akt** VI P 55/20

1. oddała apelację,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek

Sygn. akt VIII Pa 28/21

UZASADNIENIE

Powódka Spółka (...) Spółka akcyjna z siedzibą w B. domagała się uchylenia począwszy od 1 marca 2017 r. obowiązku płacenia na rzecz pozwanego P. łęgowskiego renty wyrównawczej orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z 22 czerwca 1999 r. (sygn. akt VI P 931/98), a także zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powódka podała, że do tej pory wypłacała pozwanemu rentę wyrównawczą w kwocie po 853,30 zł miesięcznie na podstawie ww. wyroku. W ocenie powódki nastąpiła jednak zmiana stosunków w rozumieniu art. 907 k.c., bowiem Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał waloryzacji otrzymywanej przez pozwanego emerytury i w obecnej wysokości, tj. 7229,54 zł brutto, jest znacznie wyższa niż hipotetyczna emerytura. Nadto, powódka podniosła, iż pozwany wykonywał pracę będąc już na emeryturze.

W odpowiedzi na pozew pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko podał, że powódka nie wykazała zasadności powództwa, bowiem nie wskazała stanu pierwotnego stosunków, jak i stanu po zmianie, nie wiadomo więc na czym miałyby polegać zmiana stosunków w rozumieniu art. 907 k.c. Pozwany podał także, że takiej istotnej zmiany nie może stanowić waloryzacja emerytury, bowiem jako zdarzenie powszechne objęłaby ona również emeryturę hipotetyczną. Pozwany podniósł nadto, że powódka podała błędną wysokość otrzymywanej przez pozwanego emeryturę, a także błędnie obliczyła wysokość potencjalnej emerytury. Jego zdaniem fakt, iż dorabia on

do emerytury pozostaje bez znaczenia dla obowiązku wypłaty renty wyrównawczej, bowiem dorabianie do emerytury podnosiłoby również wysokość emerytury hipotetycznej.

Wyrokiem z 12 stycznia 2021 r., sygn. VI P 55/20, Sąd Rejonowy w Gliwicach w pkt 1 uchylił, począwszy od 1 marca 2017 r., obowiązek wypłaty renty wyrównawczej wypłacanej pozwanemu przez powódkę na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z 22 czerwca 1999 r. (sygn. VI P 931/98), w pkt 2 zasądził od pozwanego na rzecz powoda 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a w pkt 3 nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 1256 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Powyższy wyrok zapadł w następującym stanie faktycznym:

Pozwany zatrudniony był w okresie od 1 grudnia 1978 r. do 30 września 1999 r. w Kopalni (...) (poprzednika prawnego powódki), początkowo na stanowisku młodszego górnika pod ziemią, potem górnika wiertacza pod ziemią, górnika rabunkarza pod ziemią oraz górnika strzałowego przodowego pod ziemią. U pozwanego stwierdzona została choroba zawodowa, tj. zespół wibracyjny, do której powstania przyczyniła się praca, w warunkach których pozwany był narażony na działania drgań mechanicznych o wartościach przekraczających normy higieniczne. Pozwany w następstwie choroby zawodowej utracił częściową zdolność do pracy na stanowisku górnika strzałowego i został przeniesiony do prac porządkowych, co wpłynęło na obniżenie jego zarobków. Kopalnia (...) uznała częściowo swoją odpowiedzialność za stan zdrowia pozwanego i wypłacała powodowi na podstawie złożonego przez niego wniosku od 1 kwietnia 1996 r.

Wyrokiem z 22 czerwca 1999 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach w sprawie o sygn. akt VI P 931/98 zasądził od KWK (...) na rzecz pozwanego kwotę 4452,06 zł tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od 1 kwietnia 1996 r. do 30 czerwca 1998 r. oraz dalszą rentę wyrównawczą w wysokości 180 zł miesięcznie w okresie od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r., a począwszy od 1 stycznia 1999 r. do nadal w wysokości 853,30 zł miesięcznie. Renta miała być płatna w terminie do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności każdej renty poczynając od 11 stycznia 1999 r.

W dniu 1 października 1999 r. pozwany nabył uprawnienia emerytalne. Decyzją z 21 października 1999 r. (...) Oddział w Z. przyznał pozwanemu prawo do emerytury od 1 października 1999 r. w wysokości 1705,89 zł.

Decyzją z 14 marca 2017 r. (...) Oddział w Z. dokonał waloryzacji od 1 marca 2017 r. przysługującej pozwanemu emerytury, ustalając wysokość świadczenia do wypłaty na kwotę 5209,78 zł miesięcznie, na którą to składa się również kwota 135,47 zł tytułem ekwiwalentu węglowego. Decyzją zaś z 13 marca 2018 r. (...) Oddział w Z. dokonał waloryzacji od 1 marca 2018 r. przysługującej pozwanemu emerytury, ustalając wysokość świadczenia do wypłaty na kwotę 5640,23 zł miesięcznie, w tym kwotę 149,33 zł tytułem ekwiwalentu węglowego. Natomiast decyzją z 13 marca 2019 r. (...) Oddział w Z. dokonał waloryzacji od 1 marca 2019 r. przysługującej pozwanemu emerytury, ustalając wysokość świadczenia do wypłaty na kwotę 6047,16 zł miesięcznie, w tym kwotę 163,28 zł tytułem ekwiwalentu węglowego.

Decyzją z 24 stycznia 2020 r. (...) Oddział w Z. dokonał przeliczenia emerytury pozwanego po rozpatrzeniu jego wniosku o zmianę stażu pracy, ustalając wysokość świadczenia do wypłaty od 1 marca 2020 r. na kwotę 6479,20 zł miesięcznie, w tym kwotę 163,28 zł tytułem ekwiwalentu węglowego.

Postanowieniem z 11 maja 2020 r. Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego do spraw rent wyrównawczych na okoliczność wyliczenia różnicy pomiędzy potencjalną emeryturą górniczą powoda, a otrzymywaną przez niego emeryturą z ZUS, w tym przy przyjęciu założeń jak w odpowiedzi na pozew, to jest że:

- gdyby nie choroba zawodowa pozwany nie byłby w okresie od sierpnia 1995 r. do października 1999 r. przesunięty ze stanowiska górnika przodowego pod ziemią na stanowisko górnika transportowego;

- gdyby nie choroba zawodowa pozwany nie miałby 2 lat i 2 miesięcy okresów nieskładkowych w okresie niezdolności do pracy spowodowanych chorobą zawodową;

- gdyby nie choroba zawodowa pozwany miałby do dnia przejścia na emeryturę okres pracy na stanowisku górnika przodowego pod ziemią podlegający przeliczeniu według wskaźnika 1,8.

W opinii sądowej z 28 lipca 2020 r. biegły sądowy J. C., w oparciu o akta sprawy, dokonał wyliczenia renty wyrównawczej należnej pozwanemu jako różnicy pomiędzy wartością potencjalnej emeryturą górniczną, a wartością świadczenia wypłacanego przez ZUS. Biegły przedstawił to wyliczenie w następujący sposób:

Data waloryzacji	Potencjalna emerytura pozwanego	Świadczenie wypłacane przez ZUS	Różnica (należna renta wyrównawcza)	Ilość miesięcy	Suma renty wyrównawczej
01.02.2017	4 536,55 zł	5 052,48 zł	-515,93 zł	1	-515,93 zł
01.03.2017	4 555,80 zł	5 052,48 zł	-496,68 zł	1	-496,68 zł
01.04.2017	4 555,80 zł	5 096,46 zł	-540,66 zł	3	- 1 621,98 zł
01.07.2017	4 555,80 zł	5 118,77 zł	-562,97 zł	1	-562,97 zł
01.08.2017	4 555,80 zł	5 287,05 zł	- 731,25 zł	2	- 1 462,50 zł
01.10.2017	4 555,80 zł	5 309,79 zł	- 753,99 zł	3	- 2261,97 zł
01.01.2018	4 555,80 zł	5 333,34 zł	-777,54 zł	2	- 1 555,08 zł
01.03.2018	4 690,25 zł	5 647,77 zł	- 957,52 zł	4	- 3 830,08 zł
01.07.2018	4 690,25 zł	5 672,78 zł	- 982,53 zł	4	- 2 947,59 zł
01.10.2018	4 690,25 zł	5 696,94 zł	- 1 006,69 zł	3	- 3 020,07 zł
01.01.2019	4 690,25 zł	5 721,95 zł	- 1 031,70 zł	2	- 2 063,40 zł
01.03.2019	4 836,92 zł	6 136,50 zł	- 1 299,58 zł	1	- 1 299,58 zł
01.04.2019	4 836,92 zł	6 162,65 zł	- 1 325,73 zł	1	- 3 977,10 zł
01.07.2019	4 836,92 zł	6 189,71 zł	- 1 352,79 zł	3	- 4 058,37 zł

01.10.2019	4 836,92 zł	6 288,86 zł	- 1 451,94 zł	3	- 4 355,82 zł
01.01.2020	4 836,92 zł	6 315,92 zł	- 1 479,00 zł	2	- 2 958,00 zł
01.03.2020	5 042,56 zł	6 315,92 zł	- 1 273,36 zł	1	- 1 273,36 zł

Strona pozwana wniosła o sporządzenie opinii uzupełniającej, podnosząc, iż przy wyliczeniu wysokości potencjalnej emerytury powinien zostać uwzględniony fakt dodatkowego zatrudnienia pozwanego w czasie pobierania emerytury oraz przyjęty zbyt krótki okres potencjalnej pracy górniczej podlegający przeliczeniu zgodnie z przelicznikiem górniczym 1,8. Strona pozwana zarzuciła również, iż biegły przy swoich wyliczeniach przyjął błędny okres pracy przodkowej, jak i nie przeliczył odpowiednio okresu pracy pozwanego na stanowisku górnika transportowego.

Wobec powyższego, postanowieniem z 19 października 2020 r. Sąd I instancji dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego sądowego J. C. celem ustosunkowania się do zastrzeżeń pozwanego.

W opinii uzupełniającej z 7 grudnia 2020 r. biegły odniósł się do zarzutów strony pozwanej i wskazał, iż brak jest podstaw do uwzględnienia dodatkowego zatrudnienia, bowiem w trakcie zatrudnienia w KWK (...) takiego nie podejmował, a podjęcie dodatkowego zatrudnienia w trakcie pobierania emerytury górniczej nie może obciążać pracodawcy odpowiedzialnego za skutki warunków pracy, które spowodowały chorobę zawodową. Biegły ponownie przeliczył wysokość potencjalnej emerytury górniczej, a następnie przeprowadził waloryzację. Po jej przeliczeniu biegły przedstawił wyliczenie renty wyrównawczej w następujący sposób:

Data waloryzacji	Potencjalna emerytura pozwanego	Świadczenie wypłacane przez ZUS	Różnica (należna renta wyrównawcza)	Ilość miesięcy	Suma renty wyrównawczej
01.02.2017	4 596,70 zł	5 052,48 zł	-455,78 zł	1	-455,78 zł
01.03.2017	4 616,17 zł	5 052,48 zł	-436,31 zł	1	-436,31 zł
01.04.2017	4 616,17 zł	5 096,46 zł	-480,29 zł	3	- 1 440,87 zł
01.07.2017	4 616,17 zł	5 118,77 zł	-502,60 zł	1	-502,60 zł
01.08.2017	4 616,17 zł	5 287,05 zł	- 670,88 zł	2	- 1 341,76 zł
01.10.2017	4 616,17 zł	5 309,79 zł	- 693,62 zł	3	- 2 080,86 zł
01.01.2018	4 752,65 zł	5 333,34 zł	- 717,17 zł	2	- 1 434,34 zł

01.03.2018	4 752,65 zł	5 647,77 zł	- 895,12 zł	4	- 3 580,48 zł
01.07.2018	4 752,65 zł	5 672,78 zł	- 920,13 zł	4	- 2 760,39 zł
01.10.2018	4 752,65 zł	5 696,94 zł	- 9444,29 zł	3	- 2 832,87 zł
01.01.2019	4 752,65 zł	5 721,95 zł	- 969,30 zł	2	- 1 938,60 zł
01.03.2019	4 901,32 zł	6 136,50 zł	- 1 235,18 zł	1	- 1 235,18 zł
01.04.2019	4 901,32 zł	6 162,65 zł	- 1 261,33 zł	1	- 3 783,99 zł
01.07.2019	4 901,32 zł	6 189,71 zł	- 1 288,39 zł	3	- 3 865,17 zł
01.10.2019	4 901,32 zł	6 288,86 zł	- 1 387,54 zł	3	- 4 162,62 zł
01.01.2020	4 901,32 zł	6 315,92 zł	- 1 414,60 zł	2	- 2 829,20 zł
01.03.2020	5 118,54 zł	6 315,92 zł	- 1 197,38 zł	1	- 1 197,38 zł

Również powyższa opinia została zakwestionowana przez stronę pozwaną, która ponownie wniosowała o wydanie opinii uzupełniającej. Strona powodowa natomiast ponownie nie kwestionowała wydanej przez biegłego opinii.

Dokonując powyższych ustaleń Sąd Rejonowy oparł się na dowodach z: aktu organu rentowego, aktu sprawy VI P 931/98, decyzji (k. 7), wniosku (k. 8), wyroku z 22.06.1999 r. (k. 8v), opinii (k. 9-10), decyzji ZUS (k. 11, 12, 12v, 13, 50-52), wycień powódki (k. 14-15), karty przebiegu zatrudnienia pozwanego (k. 53), opinii biegłego J. C. z 28.07.2020 r. (k. 59-66), opinii biegłego J. C. z 7.12.2020 r. (k. 92-97).

Sąd I instancji podzielił opinię główną i uzupełniającą biegłego J. C. w pełnej rozciągłości, wskazując że biegły w swojej opinii odpowiedział na zlecenie Sądu, opinie zostały wydane na podstawie aktu sprawy, wiedzy i doświadczenia życiowego biegłego, a nadto w opinii uzupełniającej biegły odpowiedział w wyczerpujący sposób na zarzuty podniesione przez pozwanego, w pełni wyjaśniając brak zasadności uwzględnienia dodatkowego zatrudnienia pozwanego przy wycieciu wysokości renty wyrównawczej.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że roszczenie powódki zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań prawnych Sąd Rejonowy przytoczył treść art. 907 § 2 k.c., wskazując że jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty chociażby wysokość i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym. Jednocześnie w sprawie o zmianę wysokości renty zasądzonej wyrokiem sąd uwzględnia w ramach zmiany stosunków tylko okoliczności powstałe po wydaniu wyroku, zaś wyrok wydany na podstawie art. 907 § 2 k.c. musi pozostawać w ścisłym związku z poprzednim, w tym sensie, że koryguje poprzedni wyrok przez podwyższenie lub obniżenie renty.

Sąd I instancji podał, że w rozpoznawanej sprawie powódka wniosła o uchylenie obowiązku wypłacania renty pozwanemu podnosząc, że nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 k.c. polegająca na tym, że począwszy od 1 marca 2017 r. wypłacana pozwanemu przez ZUS emerytura, z uwagi na jej waloryzację, przewyższa wysokość potencjalnej emerytury górniczej. Sąd I instancji uznał, że okoliczność ta, w razie jej wykazania, może stanowić podstawę powództwa o uchylenie obowiązku płacenia renty wyrównawczej, ponieważ stanowi istotną zmianę stosunków w myśl art. 907 § 2 k.c.

W ocenie Sądu Rejonowego postępowanie dowodowe wykazało, że z uwagi na waloryzację świadczenia emerytalnego wypłacanego pozwanemu przez ZUS po jego stronie nie występowała już szkoda. Wypłacane pozwanemu od 1 marca 2017 r. świadczenie emerytalne jest wyższe niż potencjalna emerytura, do której pozwany miałby prawo, gdyby jego wynagrodzenie nie zostało obniżone z powodu przeniesienia do prac porządkowych z uwagi na występującą chorobę zawodową – co wynika z opinii biegłego sądowego.

Wobec powyższych ustaleń, Sąd I instancji uznał, że zasadnym jest uchylenie, począwszy od 1 marca 2017 r., obowiązku wypłaty renty wyrównawczej wypłacanej pozwanemu przez powódkę na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z 22 czerwca 1999 r. w sprawie o sygn. akt VI P 931/98.

Postanowieniem z 15 lutego 2021 r. Sąd Rejonowy, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c., zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2048 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (poniesione przez powódkę koszty opłaty stosunkowej od pozwu w wysokości 2048 zł).

O kosztach zastępstwa procesowego strony pozwanej Sąd I instancji orzekł z mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. § 9 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zasądając od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy – na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach 1256 zł tytułem wydatków za sporządzenie opinii wyłożonych w toku procesu przez Skarb Państwa. Jednocześnie Sąd Rejonowy wskazał, że w punkcie 3 wyroku dokonano omyłki rachunkowej, zaliczając do kosztów postępowania należnych Skarbowi Państwa opłatę od pozwu w wysokości 2048 zł, mimo że to powódka uiściła niniejszą opłatę. W związku z powyższym Sąd I instancji postanowieniem z 15 lutego sprostował ww. omyłkę rachunkową ustalając, iż właściwą kwotą należną Skarbowi Państwa jest kwota 1256 zł (wydatki związane z opiniami biegłego).

Apelację wniósł pozwany, zaskarżając wyrok Sądu I instancji w całości.

Pozwany zarzucił skarżonemu wyrokowi:

- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że brak jest podstaw do uwzględnienia dodatkowego zatrudnienia pozwanego, ponieważ w trakcie zatrudnienia w KWK (...) takiego nie podejmował, a podjęcie dodatkowego zatrudnienia w trakcie pobierania emerytury górniczej nie może obciążać pracodawcy odpowiedzialnego za skutki warunków w pracy, które spowodowały chorobę zawodową, w sytuacji gdy zatrudnienie pozwanego w czasie pobierania emerytury podnosi wysokość emerytury rzeczywistej, ale i podnosiłaby w ten sam sposób wysokość emerytury potencjalnej, jest więc okolicznością obojętną z punktu widzenia renty wyrównawczej, a zaaprobowane przez Sąd I instancji obliczenia przedstawione przez biegłego nie uwzględniają wpływu dorabiania na wysokość emerytury potencjalnej, przez co emerytura potencjalna jest w obliczeniu znacznie zaniżona i przyjęcie zbyt krótkiego okresu potencjalnej pracy górniczej podlegającego przeliczeniu przelicznikiem górniczym 1,8;
- naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 907 §2 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że doszło do wykazania przez powoda, że wypłacane pozwanemu od 1 marca 2017 r. świadczenie emerytalne jest wyższe niż potencjalna emerytura, do której pozwany miałby prawo, gdyby jego

wynagrodzenie nie zostało obniżone z powodu przeniesienia do prac porządkowych z uwagi na występującą chorobę zawodową.

Powołując się na powyższe, pozwany wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, za obie instancje, w tym kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest nieuzasadniona.

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżony wyrok jest trafny, albowiem odpowiada prawu.

Zgodnie z ustawowo przyznaną kompetencją w wypadkach wskazanych w art. 387 § 2¹ k.p.c. sąd odwoławczy sporządza pisemne uzasadnienie orzeczenia w sposób uproszczony i może odstąpić od szczegółowego przedstawienia podstawy faktycznej, czy też wyczerpującej prezentacji oceny prawnej. Sąd Okręgowy podziela w całości i przyjmuje za własne prawidłowo poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, jako znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, jak również akceptuje dokonaną przez tenże Sąd prawidłową ocenę prawną ustalonego stanu faktycznego bez konieczności ponownego przytaczania (art. 387 § 2¹ k.p.c.). W ocenie Sądu odwoławczego zaskarżone orzeczenie jest prawidłowe i nie narusza dyspozycji powołanych przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego i procesowego.

Przechodząc do zarzutów apelacji w pierwszej kolejności konieczne jest odniesienie się do sformułowanych przez skarżącego zarzutów naruszenia przepisów postępowania.

Wbrew zarzutom strony apelującej Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy, dlatego Sąd Okręgowy w całości przyjął za własne ustalenia Sądu I instancji.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezsporne było, że pozwany od 1 stycznia 1999 r. otrzymywał rentę wyrównawczą od powódki (byłego pracodawcy) na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z 22 czerwca 1999 r. (sygn. VI P 931/98) w wysokości 853,30 zł miesięcznie. Poza sporem było również, że w dniu 1 października 1999 r. pozwany nabył uprawnienia emerytalne, a wysokość świadczenia wyniosła 1705,89 zł. Decyzją z 14 marca 2017 r. (...) Oddział w Z. dokonał waloryzacji od 1 marca 2017 r. przysługującej pozwanemu emerytury, ustalając wysokość świadczenia do wypłaty na kwotę 5209,78 zł miesięcznie, na którą to składa się również kwota 135,47 zł tytułem ekwiwalentu węglowego. Od marca 2020 r. świadczenie wypłacane przez ZUS wynosiło już 6315,92 zł.

Przedmiotem sporu w sprawie było roszczenie powódki o uchylenie obowiązku wypłacania renty wyrównawczej pozwanemu w związku ze zmianą stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 k.c. polegająca na tym, że począwszy od 1 marca 2017 r. wypłacana pozwanemu przez ZUS emerytura, z uwagi na jej waloryzację, przewyższa wysokość potencjalnej emerytury górniczej.

Sąd I instancji w zaskarżonym wyroku uznał, że powyższe roszczenie powódki jest zasadne, albowiem ustalony w sprawie stan faktyczny, w szczególności na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur J. C., potwierdza stanowisko powódki, zgodnie z którym waloryzacja emerytury pozwanego od 1 marca 2017 r. rzeczywiście przewyższa wysokość potencjalnej emerytury pozwanego.

Sąd Okręgowy, wbrew zarzutom apelacji, nie dopatrywał się błędu w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji. W ocenie Sądu odwoławczego Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur J. C., który w oparciu o akta sprawy dokonał wyliczenia renty wyrównawczej należnej pozwanemu jako różnicy pomiędzy wartością potencjalnej emeryturą górniczą, a wartością

świadczenia wypłacanego przez ZUS. Ponadto, w związku z zastrzeżeniami pozwanego, dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego, który szczegółowo odniósł się do zgłaszanych zarzutów. W ocenie Sądu Okręgowego nie ma racji pozwany, twierdząc że biegły w swoich wyliczeniach winien uwzględnić dodatkowe zatrudnienie pozwanego w trakcie pobierania emerytury, ponieważ miałoby to podnosić wysokość nie tylko emerytury wypłacanej przez ZUS ale również potencjalnej, przez co emerytura potencjalna winna być wyliczona w wyższej wysokości niż uczynił to w swoich opiniach biegły. Zdaniem Sądu Okręgowego słusznie ustalił Sąd I instancji, dzieląc wnioski wynikające z opinii biegłego, że brak jest podstaw do uwzględnienia dodatkowego zatrudnienia pozwanego w trakcie emerytury, ponieważ w trakcie zatrudnienia w KWK (...) pozwany takiego zatrudnienia nie podejmował. Trafnie też wskazał Sąd Rejonowy, że podjęcie dodatkowego zatrudnienia w trakcie pobierania emerytury górniczej nie może obciążać pracodawcy odpowiedzialnego za skutki warunków pracy, które spowodowały chorobę zawodową, albowiem pracodawca zobowiązany jest do pokrycia szkody wynikłej z utraty lub ograniczenia dochodów. Dodatkowe wynagrodzenie uzyskiwane przez pozwanego jest natomiast minimalizowaniem powstałej szkody. W konsekwencji biegły dokonał prawidłowych wyliczeń w zakresie wysokości potencjalnej emerytury pozwanego, a następnie renty wyrównawczej należnej pozwanemu jako różnicy między potencjalną emeryturą a emeryturą wypłacaną przez ZUS. Pozwoliło to na dokonanie przez Sąd I instancji trafnych ustaleń w zakresie stanu faktycznego, iż waloryzacja emerytury pozwanego od 1 marca 2017 r. rzeczywiście przewyższa wysokość potencjalnej emerytury pozwanego.

W efekcie – w ocenie Sądu odwoławczego – Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował również przepisy prawa materialnego, tj. art. 907 § 2 k.c., uznając że doszło do zmiany stosunków, co stanowi przesłankę do uchylecia obowiązku wypłacania przez powódkę renty wyrównawczej na rzecz pozwanego.

Zgodnie z art. 907 § 2 k.c. jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

W przedmiotowej sprawie niewątpliwie za taką zmianę stosunków można uznać wzrost, na skutek waloryzacji, otrzymywanej od ZUS emerytury przez pozwanego, która przekracza wartość potencjalnej emerytury górniczej pozwanego. Podstawą modyfikacji wysokości renty, wynikającej z art. 907 § 2 k.c. może być tylko zmiana stosunków. To w razie wystąpienia różnorodnych zjawisk w stosunkach ekonomicznych lub osobistych poszkodowanego, wpływających na ocenę wysokości szkody wyrównywanej rentą należy dokonać ich porównania i dostosować treść orzeczenia do jego wyniku (vide Wyrok Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2011 r. w sprawie I PK 150/10). Ogólność sformułowania o "zmianie stosunków" pozwala na elastyczne dostosowywanie wysokości świadczenia do zmieniających się przesłanek. Każda zmiana okoliczności mających wpływ na wysokość renty powoduje - na żądanie uprawnionego - konieczność odpowiedniej zmiany jej wysokości (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 1982 r., I CR 27/82, OSNC 1982/10/150).

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego co do zasadności powództwa powódki. Zarzuty apelacji są natomiast chybione.

Reasumując, apelacja z wyżej wskazanych względów jest nieuzasadniona, dlatego na mocy art. 385 k.p.c. podlega oddaleniu.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265). Sąd miał na uwadze, że strona pozwana zainicjowała postępowanie apelacyjne, mimo iż знаła już argumentację Sądu I instancji i winna liczyć się z przegraną w procesie. W związku z tym Sąd orzekł o kosztach w postępowaniu apelacyjnym zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Wyrok został wydany w trybie art. 374 k.p.c.

sędzia Jolanta Łanowy-Klimek